

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně: **H., spol. s r. o.**, zast. JUDr. Václavem Bubeníkem, advokátem se sídlem v Moravské Třebové, Cihlářova 4, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Hradci Králové**, se sídlem Hradec Králové, Horova 17, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 10. 2003, č. j. 31 Ca 116/2002 – 26,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 7. 2002, č. j. 986/140/2002-PNO 27/Kon, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního úřadu ve Svitavách ze dne 10. 12. 2001, č. j. 71880/01/263962/2135 – platebnímu výměru č. 1010002597, kterým byla žalobci dle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 357/1992 Sb.), vyměřena daň z převodu nemovitostí ve výši 189 250 Kč.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 20. 8. 2002 žalobu, která byla rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 10. 2003, č. j. 31 Ca 116/2002 - 26, jako nedůvodná zamítnuta.

V kasační stížnosti, podané z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) stěžovatel uvádí, že podle krajského soudu došlo k uskutečnění úplatného převodu nemovitosti, jež je ve smyslu § 9 odst. 1 zákona č. 357/1992 Sb. předmětem daně z převodu nemovitostí. Podle stěžovatele je kupní smlouva

ze dne 30. 6. 1998 neplatná z důvodu její nejasnosti a neurčitosti, když ve smlouvě nebyly jasně a zřetelně specifikovány součásti a příslušenství převáděné nemovitosti (v odst. I smlouvy jsou uvedeny nemovitosti, jež jsou předmětem převodu vlastnického práva, v odst. II je pak uvedeno, že předmětem převodu jsou i součásti a příslušenství nemovitostí, uvedených v čl. I), přičemž na této skutečnosti nic nemění ani to, že tato neplatná kupní smlouva byla zapsána do evidence katastru nemovitostí. Podle stěžovatele se tento právní názor zakládá na ustálené judikatuře.

Jestliže podle názoru soudu došlo u stěžovatele ke vzniku daňové povinnosti i přes to, že došlo ke zrušení předmětné smlouvy od jejího počátku, neboť dle § 9 odst. 2 zákona č. 357/1992 Sb. předmětem daně z převodu nemovitostí je rovněž úplatný převod vlastnictví k nemovitostem i v případech, kdy dojde následně k odstoupení od smlouvy a smlouva se tímto od počátku ruší, nastal stav předpokládaný § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť krajský soud měl správně dojít k závěru, že citované ustanovení § 9 odst. 2 je v rozporu s Ústavou a s Listinou základních práv a svobod, a proto měl podat k Ústavnímu soudu ČR návrh na jeho zrušení a do doby, než bude o návrhu rozhodnuto, řízení přerušit. Námitka stěžovatele je podřaditelná pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatel dále podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., namítá vadu řízení, když tvrdí, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je v rozporu se skutečnostmi prokázanými ve spisech. Předmětná kupní smlouva je neplatnou od samého počátku, a proto nemohlo dojít k úplatnému převodu nemovitosti, tedy neexistuje předmět daně z převodu nemovitostí. Tyto skutečnosti jsou zřejmé ze spisu.

Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhuje, aby rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že správní orgán 1. stupně vyměřil daň z převodu nemovitostí na základě realizovaného úplatného převodu vlastnictví k nemovitostem na základě kupní smlouvy ze dne 30. 6. 1998, uzavřené mezi stěžovatelem jako prodávajícím a společností A. s. r. o. jako kupujícím.

Námitku stěžovatele, že se jednalo o neplatnou kupní smlouvu z důvodu její nejasnosti a neurčitosti, žalovaný nepovažuje za důvodnou, neboť „předmětná smlouva byla vložena do katastru nemovitostí na základě pravomocného rozhodnutí Katastrálního úřadu ve Svitavách ze dne 28. 8. 1998“, přičemž katastrální úřad v řízení o povolení vkladu práva do katastru nemovitostí zkoumá právní úkon z hledisek taxativně vymezených v § 5 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., tj. i to, zda jde o právní úkon (smlouvu) určitý, srozumitelný, zda je učiněn v předepsané formě apod.

Dle žalovaného byla předmětná kupní smlouva ze dne 30. 6. 1998 platná, dne 27. 10. 1998 od ní účastníci odstoupili a na základě odstoupení od smlouvy došlo k jejímu zrušení od samého počátku.

Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Ze spisu bylo zjištěno, že dne 30. 6. 1998 byla uzavřena kupní smlouva mezi stěžovatelem jako prodávajícím a společností A. jako kupujícím, kdy předmětem prodeje byly nemovitosti specifikované v čl. I smlouvy spolu s jejich součástmi a příslušenstvími. Vklad

práva do katastru nemovitostí byl povolen rozhodnutím Katastrálního úřadu ve Svitavách č. j. V11-1989/98 s právními účinky vkladu práva ke dni 1. 7. 1998. Dne 27. 10. 1998 podal stěžovatel daňové přiznání k dani z převodu nemovitostí a téhož dne došlo k sepsání notářského zápisu o tom, že 1) prodávající a kupující se dohodli na možnosti odstoupení od výše uvedené smlouvy, a to i bez udání důvodu do 6 měsíců od jejího podpisu a 2) prodávající – tj. stěžovatel tohoto dne odstupuje od uzavřené kupní smlouvy ze dne 30. 6. 1998, a to na základě dohody shora uvedené. Na základě tohoto zápisu došlo ke změně v zápisu v katastru nemovitostí a dne 8. 3. 1999 stěžovatel požádal žalovaného o prominutí daně z převodu nemovitostí. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 25. 6. 1999 rozhodl o zastavení řízení ve věci žádosti stěžovatele o prominutí daně z převodu nemovitostí z důvodu zmeškání lhůty, uvedené v § 25 odst. 3 zákona č. 357/1992 Sb.

Dne 10. 12. 2001 vydal správce daně 1. stupně rozhodnutí č. j. 71880/01/263962/2135 – platební výměr č. 1010002597, kterým stěžovateli vyměřil daň z převodu nemovitostí ve výši 189 250 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, k němuž připojil notářský zápis ze dne 30. 6. 2000, jímž se osvědčuje prohlášení jednatele žalovaného o neplatnosti kupní smlouvy ze dne 30. 6. 1998 a následného odstoupení od ní ze dne 27. 10. 1998, neboť nedošlo k prodeji nemovitého majetku stěžovatele se souhlasem všech společníků (viz usnesení valné hromady ze dne 15. 5. 1997).

Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 22. 7. 2002, č. j. 986/140/2002-PNO 27/Kon, odvolání stěžovatele zamítl. V odůvodnění svého rozhodnutí se obsáhle vypořádal s námitkou stěžovatele o neplatnosti kupní smlouvy a neshledal důvody, pro které by bylo nutno na tuto smlouvu pohlížet jako na smlouvu neplatnou.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové. V podané žalobě namítl stěžovatel neplatnost kupní smlouvy ze dne 30. 6. 1998, a to ze stejného důvodu jako v podaném odvolání, a dále pro rozpor s ust. § 589 občanského zákoníku, dle kterého je cenu třeba sjednat v souladu s obecně závaznými právními předpisy, jinak je smlouva neplatná podle § 40a tohoto zákona, a dále z důvodu naplnění § 3 odst. 1 a § 39 občanského zákoníku.

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Z odůvodnění rozsudku mj. vyplynulo, že se soud neztotožnil ani s jednou z námitek stěžovatele ohledně tvrzené neplatnosti kupní smlouvy pro absenci souhlasu společníků stěžovatele s prodejem nemovitosti, pro odchýlení se od ceny stanovené cenovým předpisem dle § 589 občanského zákoníku, pro rozpor s dobrými mravy dle § 3 odst. 1 občanského zákoníku. Dle krajského soudu nelze z kupní smlouvy samotné ani z dalších důkazů uložených ve spise dovozovat nic, co by svědčilo o tom, že by výkon práv účastníků smlouvy zasahoval do práv a oprávněných zájmů jiných osob. Soud vzal za nesporné, že se na základě předmětné kupní smlouvy uskutečnil úplatný převod nemovitostí, který je ve smyslu § 9 odst. 1 zákona č. 357/1992 Sb. předmětem daně z nemovitostí, přičemž na této skutečnosti nic nemění ani to, že posléze došlo k odstoupení od smlouvy, neboť na tuto skutečnost pamatuje § 9 odst. 2 tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové v rozsahu důvodu kasační stížnosti uplatněného dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Kasační stížnost se opírá především o důvod, uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je stížnostním důvodem nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tvrzenou nezákonnost spatřuje stěžovatel v nesprávném posouzení právní otázky – neplatnosti kupní smlouvy ze dne 30. 6. 1998 z důvodu její nejasnosti a neurčitosti, když ve smlouvě nebyly jasně a zřetelně specifikovány součásti a příslušenství převáděné nemovitosti.

Dle ustanovení § 109 s. ř. s. byl Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

V žalobě proti rozhodnutí správního orgánu stěžovatel namítal neplatnost kupní smlouvy pro absenci souhlasu společníků stěžovatele s prodejem nemovitosti, pro odchýlení se od ceny stanovené cenovým předpisem dle § 589 občanského zákoníku, pro rozpor s dobrými mravy dle § 3 odst. 1 občanského zákoníku a pro skutečnost, že výkon práv účastníků smlouvy zasahoval do práv a oprávněných zájmů jiných osob. Těmito námitkami se krajský soud zabýval a v odůvodnění svého rozhodnutí se s nimi řádně vypořádal.

V kasační stížnosti stěžovatel uplatnil pouze jinou námitku neplatnosti kupní smlouvy, a to neplatnost tohoto právního úkonu z důvodu jeho nejasnosti a neurčitosti. Vzhledem k tomu, že jde o novou námitku, jež nebyla stěžovatelem uplatněna v řízení o žalobě před krajským soudem, ale až v řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud k ní s ohledem na ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl. Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřijatelné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud neshledal jako důvodnou ani namítanou vadu řízení dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí je v rozporu se skutečnostmi prokázanými ve spisech, neboť předmětná kupní smlouva je neplatnou od samého počátku, a proto nemohlo dojít k úplatnému převodu nemovitosti, tedy neexistuje předmět daně z převodu nemovitostí.

Jak již bylo uvedeno výše, s námitkami neplatnosti smlouvy, tak jak je stěžovatel vymezil v podané žalobě, se krajský soud ve svém rozhodnutí řádně vypořádal a shledal je nedůvodnými. Tento právní názor soudu, vyslovený v odůvodnění napadeného rozsudku stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nezpochybňuje. Jediné co tvrdí, jsou nové okolnosti, tj. nejasnost a neurčitost kupní smlouvy, na základě kterých nyní alternativně dovozuje neplatnost tohoto právního úkonu. S takto uplatněnou novou námitkou se však Nejvyšší správní soud, jak již výše uvedl, nemohl zabývat, neboť mu v tom brání ust. § 109 odst. 4 s. ř. s.

V kasační stížnosti je uplatněn dále důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; stěžovatel namítá že krajský soud postupoval v rozporu s ust. § 109 o. s. ř., neboť měl správně

dojít k závěru, že ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 357/1992 Sb., je v rozporu s Ústavou a s Listinou základních práv a svobod, a proto měl podat k Ústavnímu soudu ČR návrh na jeho zrušení a do doby, než bude o návrhu rozhodnuto, řízení přerušit (§ 48 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.).

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je důvodem podání kasační stížnosti tvrzená nepřezkoumatelnost, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Dle § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. předseda senátu řízení usnesením přerušil, jestliže ve věci byl předložen Ústavnímu soudu návrh podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

Dle § 64 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu. Protože s. ř. s. upravuje přerušování řízení v § 48, není možné použít v tomto případě o. s. ř.

Ustanovení čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky nezakládá subjektivní veřejné právo, nýbrž je jen jednou z institucionálních záruk ochrany základních práv a složkou právního státu. Soudy jsou při svém rozhodování nezávislé a jednou z povinností, která pro ně z tohoto ustanovení plyne je, že nemohou samy posoudit ústavnost právního předpisu, ale musí věc postoupit Ústavnímu soudu v tom případě, kdy dojdou k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním zákonem.

Jak vyplývá z výše uvedeného, podmínkou postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy je v případě nezávislého soudu jeho právní názor o ústavní nekonformitě právního předpisu, k němuž dospěl v rámci své rozhodovací činnosti.

V případě stěžovatele však nenastoupily podmínky pro uvedený postup soudu, neboť tento neměl pochybnosti o tom, že právní předpis, jež v řízení použil, tj. zákon č. 357/1992 Sb., konkrétně jeho ustanovení § 9 odst. 2, by byl v rozporu s ústavním zákonem nebo s mezinárodní smlouvou. Rovněž stěžovatel takovou námitku, se kterou by soud byl povinen se vypořádat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, nevznosl.

Krajský soud se proto vytýkaného pochybení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nedopustil.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. května 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu